

**Kes**  
**Kristuse kogudust ei kuule,**  
**see ei wõi mitte taewariiki pãrida.**

(Matt. 18, 17).

**A. Kaaber,**  
kooliõpetaja Arukülas

Адресъ: чр. м. Кертель, Даго Эстляндской губ.

Trükitud H. Mathieseni ja A. Laurimanni kirjadega.

**Kes**

**Kristuse kogudust ei kuule,**

see ei wõi mitte taewariiki pärida.

(Matt. 18, 17).



**A. Gauber,**

kooliõpetaja Arukülas.



Адресъ : чр. м. Кертель, Даго Эстляндской губ.

Дозволено духовною цензурою. Рига, 21 Октября 1903 г.  
Цензоръ Протоіерей Н. Лейсманъ.

# 1.

„Kõik ei saa mitte taewariiki kes  
ütlevad: Issand, Issand, vaid ainult need,  
kes Mina taewase Isa tahtmise järele tee-  
vad. (Matt. 7, 21).

Armsad vennad ja õed! Kristuse sees!  
Meie Snnistegija on maa peale ühe ainsa  
Koguduse asutanud selle tarwis, et meie  
selle Koguduse õpetuse ehk usu pidamise  
läbi igawest elu wõiksime pärida. Müüd  
on maailmas palju usu feltskondasid, kes  
ka oma õpetuste läbi loodavad taewa riigi  
õndsust pärida. Kurwastusega peame meie,  
püha Kirja põhjusel tõendama, et ilma  
aegu on wale usu feltskondade lootus,  
sest meie Issand Jeesus Kristus asutas  
maa peale ühe ainsa Koguduse ja kes selle  
Koguduse tõsine liige ei ole, see ei wõi  
taewa riiki pärida, waid niisugune ini-  
mene langeb Jumala wiha alla ja saab  
Jumalast ära heidetud; nõnda kui keegi  
tuningas oma alamatele ühe sääduse annab

ja kes selle sääduse vastu kangekaelne on ja ei kuule seda, see saab muidugi karistatud. Kristus ütleb omas pühas ewangeliumis selgeste: „kõik ei saa mitte taewariiki kes ütlevad Issand, Issand, waid ainult need, kes Minu taewase Issa tahtmise järele teewad“ (Matt. 7, 21): Kristus on Oma püha Aposilite läbi maa peale ühe ainsa Koguduse asutanud ja kes taewa riigi õndsust tahab pärida, see peab Kristusest asutatud Digeusu Koguduse tõsine liige olema ja selle Koguduse õpetuse järele elama. Kristus ütleb: „palju ütlevad Minu vastu hirmsal kohtu päewal: meie oleme Sinu nimel prohwti wiisil rääkinud, kurje waimusid wälja ajanud ja palju muid wägewaid tegusid teinud,“ siis ütlen Mina neile: minge ära Minust kes teie ülekohut teete.“ Näete armsad, et ka teod ilma Jumaliku Digeusuta ei ole Jumala meele pärast, sest püha Kiri ütleb: „ilma usuta ei wõi keegi Jumala meelepärast teha;“ muidugi teada see usk, mis inimeselt nõutakse, peab Jumalik usk olema, aga mitte ükski patusest

inimesest wälja mõteldud usk. Apostel Jakobus ütleb: kurjad waimud usuvad ka et Jumal on ja wärisewad." (Jak. 2, 19). Kui juba kurjad waimud usuvad nii, et wärisewad Jumala ees, siis saawad igawese tule sisse heidetud, kuidas arwad siis sina, inimene, ainult usu läbi õndsaks saada? Paljud meie seas ütlewad ja usuvad, et pärast Apostileid oli Rogudus hukka läinud ja et 16-ma aasta saja jooksul ta sai puhastud ja uueste üles wõetud. Kes nõndawiisi mõtlewad, need teewad suurt pattu Pooja ja Snnistegija wastu; nõnda mõteldes tunnistawad niijugused, et Kristus ei jõudnud Oma Rogudust hukka minemise eest mitte hoida ja et inimene wõiks parandada Pooja tööd.

Meie Snnistegija ütleb: „ajutan oma Roguduse ja pörgu wärawad ei pea seda mitte jõudma ära wõita.“ (Matt. 16, 18. „Taewas ja maa lähewad hukka, aga Minu sõnad ei saa mitte hukka minema.“ (Matt. 24, 35.), ja weel: „Mina olen teie juures maailma otsani.“ (Matt. 28, 20).

Müid näete, armsad, et Kristuse Kogudus ei wõinud hukka minna ja ei saa ka hukka minema, sest Tema Jse hoiab Oma Kogudust kõiksugu eksituste eest. Kes seda Kogudust ei kuule see olgu kui pagan ja tõlner. (Matt. 18, 17). Kui siis pärast Kristust on uued kogudused tõusnud, kes õpetavad, et nemad on hukkaläinud Kristuse Kogudust puhastanud, siis on need kogudused wale kogudused, kes Jumala wiha all seisawad.

Kristuse püha Apostel ütleb selgeste: „Üks usk ehk armuõpetus on säetud ja kes weel teistmoodi säeb, kui ta ka taewa ingel oleks, see langeb ikka needmise alla.“ (Galat. 1, 8).

Kuidas wõime siis Jumala meelest armsaks saada ja taewa riigi õndsuse peale loota? Misjagust teed mööda peame minema, et igawest elu wõiksim leida? „Mina olen tee, tõde ja elu. Ükski ei saa Jsa juure muidu kui Minu läbi,“ ütleb meie Jssand Jeesus Kristus (Joann. 14, 6.) Meie peame seda teed mööda käima,

mis meie Snnistegija meile on ette näidanud, see on, meie peame selle usu järele elama, mis Kristus Oma püha Apofilite läbi maa peale on säädnud, siis võime ainult taewa riiki pärida, aga ilma sellera mitte.

Snnistegija sai püha Waimu läbi salwitud, siis peame ka meie salwitud olema, kui meie endid Snnistegija järelkäijateks tahame nimetada.

Pühad Isad ütlevad: „Kes salwitud on, see on täielik ristiinimene, sest „Kristus“ tähendab salwitud ehk võitud meest, ja kes salvimata on, seda ei tunnista omaks ei Jumal ega Tema inglid.“ Püha Sigeusu Rogudus võtab ka igatühte wale usu õpetuse sees elawat ristiinimest õndsaks tegema püha salvimise läbi vastu ja juhatab teda oma õpetuse läbi taewa riigi poole. Püha Joannes ütleb Ilmutamise raamatus: „tirtsudele anti meelevald neile inimestele kahju teha, kellel Jumala pitseri märki otsa ees ei olnud.“



(Jlm. r. 9, 4.) Aga see nimetatud pitseri märk, püha Sade seletuste järele, ongi see salwimise märk, mille läbi õigeusu Kogudus ära efsinuid inimesi oma liikmeteks wastu wõtab ja mille läbi tõsised Kristuse järel käijad uskumata inimestest saawad ära lahutatud.

Kristuse püha Kogudusel on seitse sakramenti: ristimine, salwimine, püha õhtu söömaaeg, patu tunnistamine, preestri ametisse pühitsemine, abielu ja õlitamine. Wale uskude kogudustel ei ole neid nimetatud sakramentide mitte nõnda täielikult. Lutheri kogudus arwab ainult kahte sakramenti, aga ka neid kahte sakramenti ei talita see kogudus nõnda nagu Õigeusu Kogudus neid käsib talitada.

1) Kristus ütleb et kõik peawad Tema kallist ihu ja werd wastu wõtma ja et ilma selleta ei wõi keegi taewa riiki pärida. (Joan. 6, 53). Lutheri kogudus ei wõta enne leeri aega kedagi armulauale, sest Lutheri kogudus arwab et enne leeri aega ei ole inimene weel seda wäärt.

Sigeusu Kogudus wõtab lapsufesi kohe pärast ristimist armu lauale. Rutheri kogudus arwab, et lapsufesed Jumala armust midagi ei tea ja sellepärst jätab neid kallist Kristuse ihust ja werest ilma, aga Kristuse sõna järele ei wõi keegi, ilma Tema ihust ja werest osawõtmata taewa riiki pärida; sedamööda ei ole ka lapsufesed, Rutheri koguduse arwamise järele, taewa riigi wäärilised, ja eks ole siin Snnistegija käsust üleastumine.

Kristus ütleb, et ka ristimise juures peab usk olema (Mark. 16, 16). Aga Rutheri kogudus põhjendab oma wale arwamist selle peale et Snnistegija ütleb et inimene peab selle suure sakramendi wahel wahet mõistma teha ja et kõlwatult ei pea Kristuse kallist ihu ja werd wastu wõtma, aga kahjuks ei pea Rutheri kogudus meeles et Snnistegija ka ütleb, et kes ei usu seda peab hukka mõistetama, aga lapsufene ei mõista uskuda, mikspärast siis see kogudus ei jäta lapsufesi ristimata; Rutheri

Kogudus arwab et ilma ristimata ei wõi taewa riigi õntsust pärida, aga meie kuulime et ilma Jumala armuta ei saa ka keegi taewa riigi õntsust. (Joan. 6, 53). Pealegi ütleb Kristus kindlaSte: „Jooge kõik sealt seest“ . . . (Matt. 26, 27). Weel ütlewad, ristimise juures on waderid kui tunismehed, aga kas Jumala armu sakramendi juures ei wõi lapse wanemad olla? Kui juba Snnistgija lapsukesi nende pühaduse poolest meile eemärgiks säeb, siis muidugi on patt mõelda et lapsukesed Jumala armu lauale ei kõlba. Katsku iseennast läbi see, kes patune on, sest haigetel on arsti tarwis aga mitte terwetel, lapsukesedel aga ei ole midagi pattu miSpärast siis lapsukesi arwatakse alwemaks, kui patused, wanemad inimesed on? Siin on suur eksitus ja Snnistegija käsust üle astumin.

Weel mõstetakse Sigeusu kogudust hukka et Sigeusu Kogudus Kristuse ihu ja werd farikast üheforraga lusikaga annab; kui palju neil selleks hukkamõistmiseks õigust

on seda saame teada. Kristus ei ütelnud: kas Tema ihu peab enne wõtma, wõi Tema werd, waid Tema ütleb ainult: „kes minu ihu mitte ei söö ja Minu werd ei joo sellel ei ole igawest elu. (Joan. 6, 53); Kristus ütleb et Tema ihu ja werd peab tingimata see wastu wõtma, kes taewa riigi õnnsuse peale loodab, aga seda ei ütle Tema, kas meie Tema ihu peame enne wastu wõtma wõi Tema werd, ehk jälle ihu ja werd karikast ühekorraga, sest muidugi mõista Tema ihu ja weri saawad meie sisekonnas ikka lahutamata koos olema.

Ulf on kahest koos: usu dogmatidest, põhjus õpetustest, ja wälimistest kombetest; usu dogamatid peawad muutmataks jääma, aga kombes wõiwad muudetud saada, kui kogudus neid arwab kindlaste tarwis muuta olema, ja selleks on Kristuse Kogudusel, Kristuse poolt, luba antud (Matt. 18, 15—18); kes nüüd peale selle Kogudust hukka mõistab, see mõistab ka Kristuse hukka, sest Kristuse Kogudust hukka mõistes, langesid niisugused wale õpetuse

üleswõtjad ise hukka mõistmise ja apost-  
liku wande alla (Kal. r. 1, 8).

Pühad Isad wördlewad usu dogmatifid, pöhhjusöpetusi, nagu ühe wedelikuga, ja usu kombeid riie tadega; nagu wedelik saab mitmesuguste riistade fisse walatud, aga jäeb ikka niisuguseks wedelikuks nagu ta ennegi oli, nõnda wõib ka usu dogmat mitmet moodi kombete läbi peetud saada, aga usu dogmat jäeb ikka muutmataks, ehk küll kombed muudetud saiwad; ja weel: nagu üks inimene ikka ühesugune inimene on, ehk ta küll mitmet moodi riideid kannab.

Waleöpetajad waatawad õigeusu Koguduse wälimiste kombete peale ja kui nemad näewad, et õigesusus mõni kombe muudetud on, siis arwawad nemad, et sellega ka usu dogmat muudetud on saanud.

Nüüd näeme, armsad, kui palju on waleöpetajatel õigust õigeusu Kogudust haugutada kombete muutmise pärast. Sest kombine muutmise ei keela mitte õndsaks

saamist, kui aga usu dogmatid saavad täialikult peetud.

Sellest on näha, armsad, et üks ainukene kogudus on Jumalast asutatud ja selles koguduses võib ainult õnestsust leida, kõik teised walekogudused saavad hukka minema ja ära kaduma, nõnda kuidas nemad tõusnud on. Pühas Kirjas loeme: „üks Issand, üks usk ja üks ristiniimene on.“ (Ewef. r. 46) Püha Sja Kyprianus ütleb: Kellel Kristuse püha Kogudus ei ole ema selles ei wõi ka Jumal isa olla.“ Kirj ütleb ka, et ilma õige Jumaliku usuta ei wõi Jumala meeleepärast teha.

Esimeste ristiusu aasta sadadel, kui waleõpetajaid juba hakkas ilmuma ja nemad oma waleõpetusi hakkasid laiali lootama, siis tulid pühad Koguduse Sjad kõigest maailmast kokku waleõpetusi läbi waatama ja neid hukka mõistma; niisugused kooskäämised nimetadi sinoodideks; kõige maapealseid sinoodisid oli 7. Nende püha sinoodide otsusid peab igaiüks kuulma, kes

taewa riigi õndsust loodab saada, sest need pühad Isad said püha Waimu läbi juhutatud ja õpetatud; seepärast peab ka neid otsufid kuulma kui Jumalikufid otsufid ja kes neid nüüd ei kuula see teeb ka pattu püha Waimu vastu. Sinoodide otsustes on ka üteltud: „Kes meie otsufid mitte ei kuule, mis püha Waimu läbi on tehtud, see olgu Kogudusest ära heidetud;“ seda nüüd see Kristuse Kogudus on ära lükkanud see loodab asjata veel Jumalalt armu; mis siin maa peal Kristuse püha Kogudus teeb, seda finnitab ka Jumal taewas, sest Tema ütleb pühas kirjas sellest meelewallaselgelte: (Joan. 20 23) ja veel (Luuk. 10, 18).

Mõned ütlevad: kui see õigeusu kogudus ainult Kristuse Kogudus on, miks pärast siis kõik inimesed seda õiget usku ei armasta, waid sagedasii näitawad põlgamist selle usu vastu? Seda, armsad, ei ole tarwis sugugi imeks panna, sest meie Lunastaja ütles ise juba ette ära, et Tema tõsiseid järelkäijaid peab siin maailmas tagasiwatama (Mark. 13, 13) ja (Joan 15, 18).

Lõpetaks palun teid, armsad, tähele pane-  
misega kõiki neid, siin üles tähendatud,  
püha kirja tükkid läbi waadata, et igaiks  
ise mõiks selgesti aru saada, missuguses  
usus mõib inimene õndsaks saada. Meie  
loodame, Jumala abiga, taewariigi headusi  
pärida, olgu siis ka meie kõigeülem mure,  
siin maa peal, juba selle wastu walmis-  
tada, et meie nendest töötud headusest ilma  
ei jääks. Mõni ütleb weel: waleõpetajad  
on meid ära eksitanud ja ega see meie  
süüd ei ole, et meie seda tõsist usku ei ole  
tunnud, mõib olla et ka Jumal meie eksti-  
tusi meile andeks annab. Muidugi teada,  
et waleõpetajad saawad suuremat nuht-  
lust nagu püha Kirj ütleb, aga ka  
waleõpetuse pidajad ei järe oma nuhtlusest  
ilma, sest et igaiks inimene peab Juma-  
likku usku otsima ja pidama ja kes seda  
õndsakstegewat usku ei ole pidanud, see on  
ise süüdlane; igaiks inimene mõib õiget  
usku tundma saada, kui teda küll keegi ei  
ei ole juhitanud, Jumal on armuline ja  
kuuleb kõiki, kes Tema poole südamest õh-  
kawad ja paluwad, et Tema neid tõe tee



peale juhataks; siis ka armuline Jumal, kellel patuse inimese hukkaminemisest head meelt ei ole, juhatab ka neid tõe tee peale, kes küll seda õiget usku kuskilt ei ole saanud tundma õppida, nõndasama nagu üksford Korneliust (Ap. teod 10 p.)

Kui nüüd inimene laiskuse või jälle kangekaeluse pärast ei ole surmani seda õiget usku vastu võtnud ja kui tema selle eest hirmsal kohtu päeval saab igaweste hukka mõistetud, siis ei ole see mitte meie Õnnistegija süü; nagu keegi haige, kes arsti õpetusi tähele ei pane ja seepärast ära sureb, siis ei ole ju arst süüdlane, et haige kangekaelselt tema õpetust vastu ei võtnud ja seepärast ära suri. Püha Kirj ütleb, et ka see sulane sai peksetud, kes oma isanda tahtmist ei täitnud, ehk ta küll ei teadnud mis isand temalt nõudis; tema ei püüdnud teada saada oma isanda tahtmist ja ei täitnud seda, sellepärast sai tema ka nuheldud; nõnda ei või keegi waleõpetuse pidajatest nuhtlusest pääseda, kes siin maa peal Sige usku vastu kangekaelne oli.

Nõnda, armsad, palugem südamest Jumalat, et Tema meid tõe tee peale juhataks ja kui Tema meid on juhatanud, siis ärgem olgem mitte kangekaelsed selle juhatusse järele tegema, nõnda kui Juuda noorimees, kes oma suure waranduse pärast kurwaks sai ja seepärast ei teinud nõnda kuidas Snnistegija teda õpetas ja tema waranduse armastus pani temale taewariigi tee eest kinni. Meie aga püüdsem lapselikus alanduses Jumala tahtmise järele teha ja Temast asutatud Digeusu Koguduse õpetusi kuulda wõtta, siis Tema ei lüüka meid Enesest mitte ära waid wõtab meid armulikult wastu.

Armuline Jumal Ise näitab meile selgeste seda tõe teed ja tõsist usku, mis taewa riiki wõib meid saata kui meie ise aga hooletud oma lunastaja pärast ei ole. Kõik need suured imeteod, mis Diges usus vüha mädanemata ihude ja püha kujukude läbi sünniwad, näitawad meile selgeste, et ainult Digesust on see mis läbi ka meie wõime taewariigi headusi pärida; sedasi-

naft püha Siget usku püüame ka meie, Jumala abiga pidada, siis ei jäe meie mitte neist headustest ilma mis Sün= nistegija Oma järelkäijatele on walmis= tanud. Amen.

## II.

### Pühast kirjast ja pühast Suusõna õpetusest.

Enne meie kuulsime et ilma Sigeusu õpetuse pidamata ei wõi ükski inimene taewariiki pärida; nüüd vaatame kust Sigeusu Rogudus selle Jumaliku õpetuse wõtab? Püha Sigeusu kogudus saab oma Jumaliku õpetuse pühast Kirjast ja pühast suusõna õpetusest, mis Kristuse pühad Apostlid, püha Waimu juhatamise järele, uskliku Rogudusele on suusõnaga õpetanud ja mis pärast püha Sfadest on üles kirjutatud. Püha Kiri ja püha suusõna õpetus saawad mõlemad, Sigeusu Rogudusest, ühesuguseks Jumalikuks õpetuseks tunnistatud.

Sigeusu Rogudus wõtab ainult niisuguse suusõna õpetuse wastu, mis püha Apostlite aegadest saadik olemas on, kui ka sellest pühas Kirjas otsekõhe ei ole üteldud, mis meie lunastuseks tarwiline on, ja kui niisugune õpetus ka püha Kirjaga ühte sünnib. Et püha Kiri ja püha suusõna õpetus ühesuguse tähtsuse sees peawad olema, seda ei ole Sigeusu Rogudus mitte ise arwanud, waid tunnistab seda püha Kirja põhjusel. Meie Jeesus Kristus ei annud meile ühtegi kirja, waid andis kõik Oma Jumaliku õpetuse püha Apostlitele suusõnaga. Apostlid ei kirjutanud kuu aega ühtegi kirja, waid ainult pärast, ristiinimeste soowimiste järele, kirjutasid meile Ewangeliiumid ja muud apostlikud raamatud. Ewangeliiumide kohta ütleb püha Johannes selgeste: palju muud asju on mis Jeesus on teinud ja mis ei ole selleinatse püha Kirja fiske üles kirjutatud (Joh. 21, 25). Apostlite tegude raamatus on üteldud, et Jeesus õpetas oma Apostliid nelikümmend päewa pärast oma auusat surrust ülestõusmist

ja kõneles nendega Jumala riigist, see on, Oma püha maapealse Koguduse asutamiseft (Ap. teod 1, 3), mis Tema neile kõneles seda ei leia meie mitte pühast Kirjast. Püha Apostel Paulus ütleb Ewefuse Koguduse wanematele õpetuseks Issanda sõnu: „õnsam on anda kui wõtta“ (Ap. teod 20, 35), aga seda Issanda ütelust ei ole püha Ewangeliumi sees; weel ütleb seesama Apossel Ewefuse Koguduse wanematele, et tema on neid kolm aastat, ööd ja päewad filmaweega manitsenud ja õpetanud, aga mis ta neile õpetas, sellest ei kõnele püha Kiri. Püha Apostlite tegude raamatus on neid õpetusi, mis pühas Ewangeliumis ei ole; nagu Apostel Paulus ütleb, et Issand näitas ennast, pärast Oma furnust ülestõusmist, Apostili Jakobusele ja wiiesaja uskjatele ühekorraga, sellest ei ole pühas Ewangeliumis üteltud, seesama Apostel kiidab ristiinimesi, et nemad temast antud õpetused on pidanud (1 Korint. 11, 2), misjugused õpetused need on, selle üle ei leia meie pühast Kirjast teadust. Apostel ütleb weel risti ini-

mestele: seepärast seiske nüüd, wennad, ja pidage need õpetused, mis teie olete õppinud, kas sõna läbi ehk meie raamatute läbi." (2 Tessal. r. 2, 15). Näete nüüd armsad, siin käseb püha Apostel mõlemad, õpetused ühtlasi vastu võtta olgu kirjalik õpetus ehk jälle suusõna läbi antud õpetus; püha Sigeusu Kogudus sellepärast võtab ka mõlemad Jumalikud õpetused vastu ja peab neid ühtlasi auu sees olgu ta püha Kirj, või jälle aposilik püha Suusõna õpetus. Pühas aposilikus Suusõna õpetuses on palju neid õpetusi ja pruukisid, mis pühas Kirjas mitte ei ole, mis aga esimistest ristiusklastest ja ka meitest saavad peetud, kui Jumalikud õpetused. Nagu, näituseks, meie teeme palwe ajal risti tähte, kummardame püha kujusid ja püha mädanemata ihusid, hüüame püha inimesi ja Jumala püha Ingliseid appi; meie peame määratud aastaaegadel paastu, kiriku teenistus saab, Sigeusu Koguduses ühe seaduse järele peetud, saakramentide juures saavad mitmesugused kombed, pruukitud, furnute eest teeme palwet ja üleüldse

peame palju neid õpetusi, millest pühas Kirjas mitte otsekohe üteldud ei ole, waid on mõned ütelsused ainult püha apostliku Suusõna pidamise kohta üles pandud. Kõik need õpetused, milles pühas Kirjas ei ole üteldud ja mis meie lunastuseks tarwilised on, saame meie pühast apostlikust Suusõna õpetusest.

Pühad Koguduse Isad saidwad kõik need õpetused püha Apostlite käest, aga Apostlid oliwad Kristusest õpetatud ehk saidwad jälle pühast Waimust juhatatud; seepärast tunnistab püha Digeusu Kogudus apostlikku Suusõna õpetust Jumalikuks õpetuseks, mis igaihel inimesel on tarwis pidada, et lunastust saada. Püha Isa Basilius see Suur ütleb pühast Suusõna õpetusest nõnda: „mõned Digeusu Koguduses peetawatest dogmatidest ja õpetustest saame meie kirjalikult aga mõned, apostlitest antud, pühast suusõna õpetusest muidugi saladuses. Neil mõlematel õpetustel on üks Jumalikwägi ja selle wastu ei hakka keegi waidlema. Kui meie nüüd üleskirjutata õpetused julgeme ära salata, siis

muidugi salgame ühes sellega ka püha Ewangeliumi tähtsama õpetuse ära, ehk jälle jätame püha Apostlite õpetustele tühja nime."

Kui meie Issand maa peal elas, siis kõneles Tema Oma Apostlitele, et Tema asutab maa peale Oma Koguduse. Näitas mõned sakramendid, aga kuidas Tema Oma Koguduse asutab ehk kuidas neid sakramentideid peab talitama? Tema Isses palus ja paastus ja käsisk ka uskujaid inimesi palwet ja paastu, kivradi ära wõitmise tarwis pidada, aga kuidas ja millal paastuda ja paluda? Tema õnnistas Oma Apostlid ja toitu, aga mis sugused kombed tema selle juures pruukis, kõige selle kohta ei ütle püha Kirj midagi. Ka Apostlid palusid, paastusid, talitasid püha sakramentideid ja käsiskid ka usklike Koguduse liikmeid kõiki seda nõndasama täita, aga kuidas? Sellest ei ütle nende kirjutatud pühad raamatud midagi. Mis peale meie pühast Kirjast täielikku wastust ei leia, ehk leiame ainult mõned üleüldised juha-



tused, kõige selle üle leiame meie pühast Suusõna õpetusest juhatusst. Kui meie nüüd püha Suusõna õpetuse ära salgame, Siis salgame ka püha Kirja ära, nagu püha Wärsfili suur ütleb, sest püha Suusõna õpetus täiendab püha Kirja õpetust. Aga, ütleb mõni, mõivad ka wale ja omast peast wäljaarwatud suusõna õpetused olla, kuidas siis niisuguseid wale suusõna õpetusi mõib Jumalikust pühast Suusõna õpetusest ära lahutada.

Kõige pealt on tarwis järele waadata: millal hakati käes olewat Suusõna õpetust pidama, aga pea asi on, kas ta püha Kirja wastu ei ole. Ja kui awalikult saab et niisugune Suusõna õpetus ei ole aposilite ajast saadik ja kui ta püha Kirja wastu on, siis on awalik et niisugune Suusõna õpetus on wale ja wälja mõteldud. Niisugused wale Suusõna õpetused on raske-rikutel ja teistel wale usu kogudustel. Miks pärast Apostlid mitte kõiki Kirja ei pannud? 1) Suurem osa Apostlid ei kirjutanud midagi nagu pühast Kirjast näha

on ja ainult need mõned Apostlid ei jõudnud ju mitte kõiki üles kirjutada, mis Kristus ja ka püha Waim neile õpetas.

2) Apostlid teadsid juba ette ära, et nende Suusõnalik õpetus, ilma üles kirjutamata, jäeb kindlaste rikkumata terweks; nemad ei annud oma õpetust, mitte ühe ehk kahe inimesele, waid terwe uskliku Kogudusele, kes on tõe tulp ja kindlus nagu Apostel tunistab. Kas wõis siis risti usu õpetus niisuguses kindlas hoiu paikas, nagu püha õigeusu Kogudus on, rikutud saada? Kui Apostlid oleksid ka kõik üles kirjutanud, kas siis ei oleks waidlemisi selle Jumaliku õpetuse pärast olnud? Palju waidlemist oli püha Suusõna õpetuse wastu palju waidlemisi oli ka püha Kirja wastu.

3) Apostlid ei kartnud, et püha Suusõna õpetus wõib rikutud saada, sest nemad nägivad juba ette ära et püha Kogudus kõiksugu waielused, selle Jumaliku õpetuse wastu, ära wõidab ja ikka tõe õpetust kindlitab; meie teame et 7 kõigemaapealsete püha sinoodide peal sai püha Jumalik õpetus

koif läbi waadatud ja finnitatud; nende püha sinoodide peal oliwad, mitte üks ehk kaks inimest, waid mitmed sajad inimesed, mitte liht ristiinimesed, waid püha Waimu läbi ametisse säetud püha Koguduse karjased ja õpetajad, kes Kristuse nimel olid kokku tulnud wale õpetusi läbi waatama ja hukka mõistma ja püha õigeusu õpetust finnitama. Neid püha sinoodi otsustamisi peab kuulma, kui Jumalikused otsustamisi, sest Kristus ütleb selgeste, et kus kaks ehk kolm Minu nimel koos on, seal olen Mina nende seas, ja kui Kristus nende seas oli siis muidugi on need otsustamised Jumalikud ja kes nende otsustamiste wastu paneb see paneb Kristuse wastu (Matt. 18, 17).

Ka nüidisel ajal on palju waidlemisi püha õigeusu Koguduse õpetuse wastu, aga wale usu koguduste õpetused ja segadused ei jõua mitte seda õigeusu Koguduse õpetust ära rikkuda (Matt. 16, 18), sest see Kogudus on Kristusest asutatud.

Püha 6-ma kõigemaapealse sinoodi otsustamises ütleb, püha Waimu juhutamise

järele, Digeusu Rogudus: „kui püha Kirja seletakse, siis ei tohi keegi muud moodi seletada, kuid ainult nõnda nagu pühad Roguduse Issad ja õpetajad seda on seletanud (Sääbus 19); nemad oliwad Apostlite ligemad järgnikud ja tundsiwad püha Kirja paremine kui meie ja peale selle oliwad nemad wagad ja Jumala kartlikud, aga Jumal annab neile täielikku tarkust, kes Tema tahtmise järele elawad; nemad olid Issandast ja Tema Apostlitest ametisse säetud püha Roguduse õpetajateks ja nendele anti meeleswald inimesi õpetada (Ew. r. 4, 11 12.), sest kõigile ei ole niisugust luba antud (1 Kor. r. 12, 29). Kui nüüd igauks habab oma mõistuse järele püha Kirja seletama, siis saab, muidugi teada, niipalju wale usu kogudusi, kui palju niisuguseid püha Kirja seletajaid on, seda on ka selgeste näha wale usu kogudustest: protestandi usu kogudustest, rascolnikutest ja weel teistest; niisugustes waluesu kogudustes igauks pühitsemata inimene toimetab seda, mis ainult Digeusu Roguduse pühitsetud preestritel luba talitada on; nagu: talitawad

sakramentisid ja muid koguduse toimetusi. Seal nende wale usu kogudustel ei olegi koguduse moodi, sest kuidas wõib pühitsust jagada pühitsemata, ja pattudest lahti peasta, kellel mingisugust meelewalda ei ole antud Kristusesi? Muidugi teada ei tähenda niisugused, wale usu õpetajate, toimetused midagi Jumala ees, Jumal ei waata selle peale, sest üks ainus Digeusu Kogudus on ja üks ainus preestrilik pühitsuse järg ja meelewald on selle Digeusu Koguduses.

Enne meie kuulsime et Digeusu Koguduse õpetus wõetakse pühast Kirjast ja pühast Jumalikust Suusõna õpetusest; nüüd waatame kuidas see õpetus, püha Digeusu Koguduse juhatus järelle ära jaotakse? Risti usu õpetus jaotakse kolme jao peale: risti usu õpetus usust, risti usu õpetus lootusest ja risti usu õpetus armastusest. Niisugune jaotamine on põhjendatud püha Apostli Pauluse sõnade järelle: „nüüd jäeb usk, lootus ja armastus,“ need kolm (1 Kor. r. 13, 13). Usk on meie mõistuse jaoks, lootus meie südamete jaoks ja armastus

meie tahmise jaoks. Usk Jumala sisse  
walgustab meie mõistust, lootus Jumala  
peale äratab meid kristliku tegewusele, aga  
armastus Jumala ja ligimeste wastu an-  
nab meile tunistust meie usust ja lootusest  
Jumala peale. Näete, wennad, et ükski  
neist kolmest ei wõi meid üksinda õndsaks  
teha, waid kõik kolm ühes koos wõiwad  
meile lunastust saata. Usk ilma tegudeta  
on surnud; head teod ilma Jumaliku usuta,  
ei maksa midagi Jumala ees, aga, lootus,  
Jumala peale, ilma usuta ei ole aru saadaw  
sest lootus, ilma meie püüdmiseta on tü-  
hine. Seepärast armsad pidagem meeles,  
et üksnes ristiniimese nimi, üksnes usk  
ilma armastufeta, Jumala ja ligimeste  
wastu ei wõi meid õndsaks teha. Ka kur-  
jad waimud usuwad ja wärisewad, ütleb  
püha Kiri, aga siiski on igawese tule sisse  
mõistetud. Meil peab olema elaw usk  
mis armastuse tegudega on ühendatud.  
Kristus ütleb: Palju ütlewad minu wastu  
sell päewal, hirmsal kohtu päewal, Jssand,  
Jssand, meie oleme Sinu nimel kurjewai-  
musid wälja ajanud, prohwetid wiisil rää-

finud ja palju muid wägewaid tegusid teinud, siis ütlen Mina neile: „minge ära minust teie ülekohtu tegijad“ (Matt. 7, 22—23). Mis pärast ütleb Kristus neile nõnda? Sellepärast et need inimesed ei armastanud mitte Jumalat, see on, ei teinud mitte häid tegusid; ka ilma ligimeste armastamiseta ei ole võimalik õndsaks saada. „Kes wenda ei armasta, see jäeb surma sisse“ (Joan. r. 3, 14). „Kes ütleb, mina armastan Jumalat, aga oma wenda wihkab, see on walelik“ (1. Joan. r. 4, 20). Mis usk see meil on, kui meie armastame, kõige üle raha, kumardame kulda ja hõbedat tee nime kõhtu, kui ebajumalat, teeme oma ligimestele igate moodi ülekohtu, maksame kurja kurjaga, tahame Jumala asemel, ligimeste kohtumõistjad olla ja nuriseme, kõigewähema kurwastuse ajal Jumala peale? Kas niisugustest tegudest võib meie usk wälja paista? Muidugi mõista, siis on meie usk paljalt sõnades, aga mitte tegudes; nõndawiisi ei saa meie mitte Jumalale ligimale, waid läheme temast kaugemale.

Armastagem, wennad, Issandat oma  
Zumalat kõigest südamest ja oma ligimest,  
kui ise ennast; teadke, et ilma armastuseta  
Zumala ja ligimeste vastu ei wõi keegi  
taewa riiki, armastuse riiki minna. Amen.

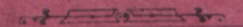
(Перев. изъ журн. „Кормчий“ № 1 и 3 за 1898 г.)





ESTI  
RAMNISA LAMTJIKGU

ARI-09-00821



Бид 7 коп.

